

2020-12-08

Regionstyrelserna

Rekommendation om kostnadsfrihet av vaccinering mot covid-19

Ärendenr: 20/01597

Förbundsstyrelsens beslut

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har vid sammanträde den 8 december 2020 beslutat

att rekommendera regioner att erbjuda alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige avgiftsfri vaccin mot covid-19 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation mot bakgrund av de skäl som redovisas i denna skrivelse,

att i skrivelse till regionerna rekommendera dem att godkänna och omgående tillämpa denna rekommendation.

Sammanfattning

I Överenskommelsen om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 -mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner framgår att SKR kommer att rekommendera regionerna att besluta om avgiftsfrihet för vaccination mot covid-19.

SKR rekommenderar härmed att erbjuda alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige avgiftsfri vaccin mot covid-19. Enligt förbundet ska i rådande pandemiläge inte någon enskild individ av ekonomiska skäl behöva avstå ifrån att ta del av regionens erbjudande om vaccination mot covid-19.

Vaccin mot covid-19 kan komma att bli ett av de viktigaste verktygen i kampen mot covid-19. En effektiv vaccinering kan dämpa lidande och rädda liv och kan också leda till att samhället kan öppnas upp i högre utsträckning vilket kan få positiv effekt på människors hälsa och på samhällsekonomin.

Samhällsfarlig och allmänfarlig sjukdom

Den 1 februari 2020 beslutade regeringen om en förordning med stöd av smittskyddslagen 9 kap 2 § att covid-19 skulle klassas som allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom. Riksdagen godkände regeringens föreskrifter i förordning

(2020:20) om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas vid covid-19. Denna lagändring trädde i kraft den 1 juli 2020.

Klassificeringen av covid-19 som samhällsfarlig och allmänfarlig sjukdom möjliggör en bättre och säkrare hantering av sjukdomen. I smittskyddslagen regleras bl.a. den smittades skyldighet att söka läkare och lämna upplysningar. Vidare finns i lagen bestämmelser om läkares anmälningsplikt och den smittades ekonomiska förmåner. I smittskyddslagen anges att undersökning, vård samt behandling inom regionens hälso- och sjukvård ska vara kostnadsfri för patienten. Dessutom är läkemedel som förskrivits av läkare mot en samhällsfarlig och allmänfarlig sjukdom och som bedöms minska risken för smittspridning kostnadsfria för patienten.

Staten och SKR är överens om att vaccinering mot covid-19 stämmer väl överens med den inriktning som finns i smittskyddslagen vad gäller kostnadsfrihet för den enskilde och att vaccineringen därför ska vara kostnadsfri för den enskilde. I kap 9 i smittskyddslagen återfinns bestämmelser om kostnadsfrihet för den enskilde i vissa fall, bl.a. för läkemedel som har förskrivits mot en allmänfarlig sjukdom och som förskrivaren bedömer minska risken för smittspridning samt undersökning och för vaccinationer som erbjuds inom ramen för ett nationellt vaccinationsprogram.

Staten står för kostnaden för själva vaccinet och hanteringen av kostnader för vaccinationerna vilket regleras genom denna överenskommelse. Åtagandet gäller för all vaccination mot covid-19 som utförs från och med 1 januari 2021 t.o.m. den 31 december 2021.

Vaccination helt utan avgift för den enskilde

Ekonomiska motiv ska inte och får inte vara ett hinder för att begränsa smittspridningen i regionerna. Enligt förbundet ska i rådande pandemi inte någon enskild individ av ekonomiska skäl avstå från att ta del av regionernas erbjudande om vaccin mot covid-19. Därför rekommenderar SKR regionerna att erbjuda vaccination mot covid-19 helt utan avgift åt dem som bor eller stadigvarande vistas inom regionen. Med bosatta avses här också personer med skyddad folkbokföring enligt folkbokföringslagen och personer som stadigvarande vistas inom regionen samt asylsökande och papperslösa personer.

Detta innebär att alla som bor eller stadigvarande vistas i Sverige bör erbjudas avgiftsfri vaccination. SKR vill också understryka att om vaccination mot covid-19 skulle beläggas med en avgift medför det för regionerna ett administrativt betungande merarbete. Om vaccin mot covid-19 tillhandahålls helt utan avgift för den enskilde blir det administrativt avsevärt enklare att hantera den mycket stora

volymen av vaccinationer som kommer att äga rum under pandemin.

Avseende avgifter för vanlig influensavaccination för den enskilde kan nämnas att detta varierar mellan regionerna, eftersom regionerna har befogenheter att själva bestämma i den frågan. En övervägande majoritet av regionerna tar dock inte ut någon avgift för sådan vaccination av personer som är över 65 år och riskgrupper. De erfarenheter som finns visar att när regionerna började införa avgiftsfrihet för vaccination mot den vanliga influensan ökade på samma gång benägenheten hos olika riskgrupper att vaccinera sig.

Vaccination av personer från andra regioner och länder

För att nå en så hög vaccinationstäckning som möjligt rekommenderar SKR att regionerna erbjuder vaccin mot covid-19 också till personer som är bosatta i andra regioner. Det kan t.ex. handla om personer som studerar eller arbetar utanför sitt eget hemregion. Kostnaden för utomlänsvård ska i normalfallet hanteras i enlighet med principerna i riksavtalet för utomlänsvård, som innebär att ett hemregionen lämnar en skälig ersättning till det region som har utfört en medicinsk insats. Förbundet förordar emellertid att regionen under rådande pandemisituation avstår ifrån att debitera varandra för vaccination av personer som är bosatta utanför den egna regionen. Ett sådant förfarande blir både enkelt att hantera samtidigt som det leder till en avsevärt minskad belastning på regionens administration.

Förbundet förordar också att regionen i nuvarande situation erbjuder vaccination mot covid-19, utan avgift, åt personer från andra länder som vistas här för t.ex. studier. Därmed skapas en god grund för att nå en högre grad av vaccinationstäckning. Förhoppningen är att genom de förköpsavtal som Sverige tecknat kan tillgången till vaccin mot covid-19 i Sverige tryggas.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande